

OLOMOUC

Olomouc v kostce

VÍTEJTE V OLOMOUCI

Olomouc, stotisícová metropole úrodné Hané a šesté největší město České republiky, leží přímo v srdci Moravy a v minulosti byla jejím hlavním městem. V současnosti je sídlem starobylé univerzity, arcibiskupství, filharmonie, mnoha muzeí, divadel a klubů i dějištěm spousty zajímavých akcí a festivalů.

Olomouc po staletí patřila mezi nejvýznamnější sídla českého království. Pestrá minulost v ní zanechala velkolepou kolekci historických skvostů, která z Olomouce činí po Praze druhou největší památkovou rezervaci u nás. Světovou raritou je původně středověký orloj na průčelí radnice, po 2. světové válce přetvořený v duchu socialistického realismu. Dvaatřicet metrů vysoký sloup Nejsvětější Trojice – památka UNESCO, šestice mistrovských barokních kašen i okouzující novodobá Arionova kašna, to jsou další unikáty soustředěné v historickém centru města. Václavskému návrší dominují štíhlé věže katedrály sv. Václava a přilehlé paláce stojící na místě někdejšího Olomouckého hradu. Roku 1306 právě na tomto místě vymřel po meči slavný rod Přemyslovců. Mladý W. A. Mozart zde složil v roce 1767 svou šestou symfonii F-dur. Kromě nespočtu církevních památek na vás čekají také četné připomínky slavné vojenské historie bývalé olomoucké pevnosti. Celé město obepíná prstenec předsunutých fortů, které se dochovaly do dnešní doby v téměř nezměněné podobě. V překrásných městských sadech naleznete také zbytky středověkého opevnění města i Korunní pevnůstku, která se postupně stává centrem kultury a relaxace. V Olomouci rozhodně stojí za to se zdržet!

INFORMAČNÍ CENTRUM OLOMOUC

Horní náměstí – podloubrí radnice ☎ +420 585 513 385 | +420 585 513 392
infocentrum@olomouc.eu 📍 Olomouc Tourism 📷 Olomouc_Tourism
🐦 OlomoucTourism #myolomouc | Otevřeno denně | tourism.olomouc.eu

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

- sloup Nejsvětější Trojice je od roku 2000 zapsán na Seznamu UNESCO?
- dóm sv. Václava se může pochlubit nejvyšší kostelní věží na Moravě a druhou nejvyšší v ČR?
- olomoucká radnice již více než 600 let slouží svému původnímu účelu?
- na Horním náměstí v blízkosti orloje je umístěn bronzový model města, který nabízí pohled na historické jádro Olomouce z ptačí perspektivy?
- podle světoznámého průvodce Lonely Planet je Olomouc nejkrásnějším městem Česka?
- na olomoucké radnici je umístěna přesná replika olomouckého lokte?

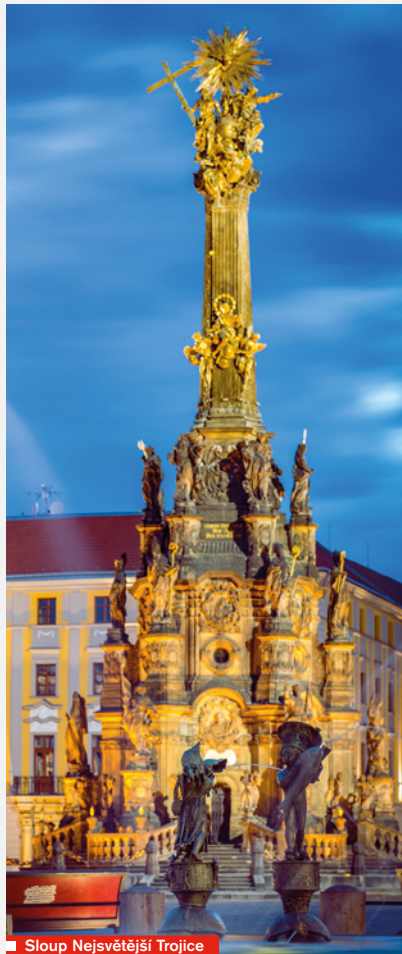
NAŠE TIPY

TIP: *I před zavedením čísel popisných bylo praktické identifikovat konkrétní domy. Funkci adres tehdy plnila domovní znamení a všichni tak věděli, kde je dům U Zlatého jelena, U Černého psa, U Stříbrného rýče, U Zlatého prstenu... Některá znamení se dochovala dodnes, další se díky nadšencům na svá původní místa vracejí. Zvedněte oči a prohlédněte si je.*

Prohlídkové trasy nabízí i informační centrum. Oblíbenou prohlídkou je Olomouc v kostce, která vás v hlavní sezoně několikrát denně provede po památkách Horního náměstí a vystoupáte na radniční věž, ze které uvidíte centrum města jako na dlani.

! náš tip

📄 Sleva s Olomouc region Card
více informací na www.olomoucregioncard.cz

Sloup Nejsvětější Trojice

TRASA PO HORNÍM NÁMĚSTÍ

SLOUP NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

Památká UNESCO

Trojiční sloup je zapsán od roku 2000 na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Jedná se o vůbec největší seskupení barokních soch v rámci jedné skulptury ve střední Evropě. Sloup měří 32 metrů a v jeho spodní části se nachází sezonně přístupná kapele. Sochařskou výzdobu tvoří 18 soch světců, 12 figur světloňošů a 6 reliéfů s apoštolů. Sousedí Nanebevzetí Panny Marie je umístěné ve střední části dřívku a na vrcholu září sousoší Nejsvětější Trojice. Sloup se po svém dokončení stal pro obyvatele zdrojem hrdosti, protože všichni, kdo se na jeho stavbě podíleli – jeho hlavního tvůrce Václava Rendra nevyjímaje – byli občany Olomouce. Vysvěcení sloupu se v roce 1754 osobně účastnila císařovna Marie Terezie se svým manželem Františkem I. Lotrinským.

RADNICE

Olomoucká radnice, která vévodí Hornímu náměstí, představuje již po šest staletí symbol

Radnice

hospodářského a politického významu někdejšího královského hlavního města. Stavbu radnice s kupeckým domem povolil Olomouci výsadou z roku 1378 moravský markrabě Jošt Lucemburský.

Budova je dnes čtyřkřídlá, s vnitřním nádvořím uprostřed. Z jižní fasády vystupuje arkýř gotické kaple sv. Jeronýma, který je bohatě zdobený kružbami a figurálními motivy. Při východní straně radnice je dvouosé schodiště s renesanční lodží. V interiéru se dochovala řada původních klenutých místností včetně slavnostního sálu (dnešní Obřadní síň). Interiér gotické kaple sv. Jeronýma zdobí unikátní kroužená klenba. Olomoucká radniční

věž vznikala současně se stavbou kamenné budovy radnice od dvacátých let 15. století. Současnou výšku 75 m získala během úprav v letech 1601–1607.

TIP: Radniční věž je veřejnosti přístupná s průvodcem včetně možnosti nahlédnutí do komůrky věžného. Do budovy radnice se veřejnost dostane během úředních hodin magistrátu nebo v rámci prohlídek Olomouc v kostce. Více informací poskytne informační centrum.

3 !

ORLOJ

Do severní fasády radnice je zasazen nezapomenutelný olomoucký orloj. Jeho počátky spadají do 15. století, první nezpochybnitelnou zmínku o existenci orloje však máme až z roku 1519. Do dnešní doby prošel mnoha úpravami – měl podobu gotickou, renesanční i barokní. Současná podoba orloje je z 50. let 20. století a je poplatná tehdejší oficiální estetice socialistického realismu. Mozaiková výzdoba sestává z medailonů na bočních stranách výklenku, znázorňujících práce charakteristické pro jednotlivé měsíce v roce. Ve vrcholu výklenku uplatnil autor návrhu Karel Svoboda folklorní motiv Jízdy králů. Ve spodní části mozaikové výzdoby jsou po stranách dobově poplatné postavy představitelů pracující třídy.

TIP: *Produkce denně ve 12 hodin*

4

CAESAROVA KAŠNA

Caesarova kašna je nejnámější a umělecky nejnáročnější olomouckou kašnou. Její sochařská výzdoba představuje bájněho zakladatele města – císaře Gaia Julia Caesara. U nohou mu leží dvě mužské postavy s kartušemi – jedná se o personifikace řeky Moravy a Dunaje – a dále sedící pes, narážka na věrnost města panovníkovi. Socha Caesara je umístěna tak, aby upírala pohled směrem k Michalskému návrší, kde údajně stával tábor římských vojsk. Autorem sousoší je Jan Jiří Schaubberger, nádrž kašny s prolomanou profilací je dílem olomouckého kamenického mistra Václava Rendra.

5

CHRÁM SV. MOŘICE

Jedinečný, pozdně gotický kostel z počátku 15. století je typický dvěma nesymetrickými hranolovými věžemi i vysoce klenutým trojlodím. Koncem 16. století k němu přibyla renesanční hrobka šlechtické rodiny Edelmannů, bohatě zdobená kamennými reliéfy. Při barokních úpravách byly v roce 1745 v chrámu postaveny varhany, které patří k největším ve střední Evropě. Slavný nástroj z mistrovské dílny Michaela Englera se mimo jiné každoročně rozeznívá v době Mezinárodního varhaního festivalu.

TIP: *Kromě prohlídky samotného kostela lze vystoupat na jednu z věží, z níž je nádherný výhled na centrum Olomouce.*

Caesarova kašna

6

MERKUROVA KAŠNA

Kašna z roku 1727 je považována za umělecky nejkvalitnější ze souboru olomouckých barokních kašen. Socha antického patrona obchodníků a ochránce pocestných Merkura je dílem sochaře Filipa Sattlera. Merkur drží v pravici jedena ze svých atributů – okřídlenou hůl se dvěma hady zvanou caduceus.

7

EDELMANNŮV PALÁČ

Renesanční palác byl vytvořen v letech 1572–1586 sjednocením dvou gotických domů pro významného měšťana a konšela Václava Edelmana. Tento dvoupatrový dům má bohatě zdobenou fasádu. Vstupní portál nese kromě rodinného znaku Edelmannů i stylizované portréty Václava Edelmana a jeho syna.

8

HERKULOVA KAŠNA

Kašnu z roku 1687 zdobí socha bájného antického hrdiny Herkula v nadživotní velikosti s kyjem v pravé ruce. V levé ruce drží Herkules šachovanou orlici – symbol města, kterou chrání před sedmihlavou hydrou. Na těle

hydry zanechal autor sousoší svou signaturu „Mandík“. V rámci Mandíkovy sochařské tvorby patří Herkulova kašna k nejzdařilejším dílům.

Arionova kašna

9

ARIONOVA KAŠNA

Novodobá Ariónova kašna vznikla v roce 2002 a doplnila soubor barokních kašen inspirovaných antickou mytologií. Jejím autorem je slavný olomoucký rodák žijící ve Francii, sochař Ivan Theimer. Námětem sochařské výzdoby je antická pověst o řeckém básníkoví, pěvci a hráči na kitharu Arionovi, kterého zachránil z mořských vln delfín přivábený Arionovým zpěvem. Oválný bazén kašny nese tři bronzové skupiny: obelisk na koruně monumentální želvy a sousoší dvou dětí a stojícího Ariona s delfínem. Další plastika želvy je k radosti nejmenších

obdivovatelů díla umístěna na sousedním prostanství vedle nádrže. Všechny plastiky jsou pokryty drobnopisným reliéfním dekorem, jehož úlohou je oslavit Moravu, město Olomouc a Olomoučany.

TRASA PO DOLNÍM NÁMĚSTÍ

10

NEPTUNOVA KAŠNA

Neptunova kašna z roku 1683 znázorňuje římského boha moří, který je také známý jako řecký bůh Poseidón. Na olomoucké kašně drží svůj trojzubec směrem dolů, čímž uklidňuje vody a chrání město. Autorem nádrže byl olomoucký kameník Václav Render. Sousoší Neptuna vytvořil sochař Michael Mandík. Robustní postavu antického boha umístil na skalisko se čtveřicí mořských koní, sloužících také jako chrliče vody.

11

MARIÁNSKÝ MOROVÝ SLOUP

Dominantou Dolního náměstí je Mariánský sloup, který byl postaven po morové epidemii v Olomouci (1713–1715) z iniciativy kameníka

Mariánský morový sloup

Václava Rendra. Spodní část s oválným otvorem uprostřed zdobí sochy osmi světců a světic, ochránců města před morem.

12

JUPITEROVA KAŠNA

Jupiterova kašna byla dokončena roku 1735 jako poslední ze souboru olomouckých barokních kašen. Sochu antického vládce bohů Jupitera se svazkem blesků v pravici a orlem u nohou vytvořil původem tyrolský sochař Filip Sattler. Je umístěna na starším, poněkud nadimenzovaném podstavci, na němž původně stávala socha sv. Floriána od Václava Rendra. Ta však byla v souladu s antikizujícím barokním programem nahrazena sochou Jupitera, kvalitním dílem vrcholného moravského baroka.

TRASA K VÁCLAVSKÉMU NÁMĚSTÍ

13

CHRÁM SV. MICHALA

Raně barokní chrám svatého Michala byl postaven na místě původního gotického kostela podle návrhu Tencally a Martinelliho v letech 1676–1702. V devatenáctém století byly na čelní fasádu přemístěny barokní sochy Krista a Panny Marie z dílny sochaře Ondřeje Zahnera. Impozantní barokní interiér kostela, který je jedním z nejkrásnějších v Olomouci, byl částečně restaurován v historizujícím duchu roku 1897 a ostře kontrastuje se strohým

Chrám sv. Michala

exteriérem. Přístupná je také gotická zvonice, ambit se souborem obrazů barokního malíře Ignáce Raaba a podzemní poustevna se studánkou.

14

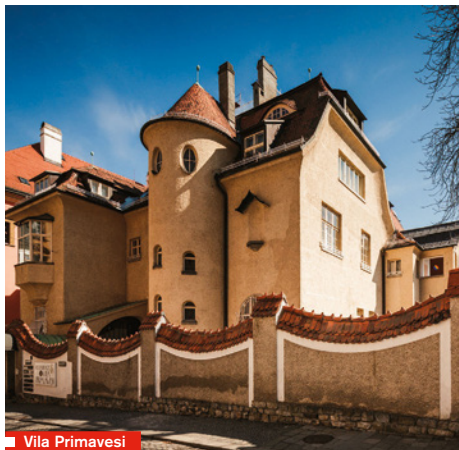
KAPLE SV. JANA SARKANDRA

Na místě městské věznice, ve které byl mučen katolický kněz Jan Sarkander, byla v letech 1672–1673 otevřena barokní kaple. Velkolepou přestavbou byla v letech 1909–1912 vytvořena centrální novobarokní kaple s bohatou sochařskou výzdobou, která je stejně jako architektonické řešení dílem architekta a sochaře Eduarda Sochora. V suterénu kaple je dochován původní skřípec, na kterém byl Jan Sarkander umučen.

15

VILA PRIMAVESI

Secesní vila vídeňské provenience vznikla jako městské sídlo bankéřské rodiny Primavesi. Interiéry vytvořili tehdejší přední umělci, například rodinný přítel Anton Hanak, který navrhl obloženou jídelnu s měděnou kašnou „Živá voda“, sochu ponocného a spoustu dalších děl. Na výzdobě vily se podíleli i výtvarník a architekt Josef Hoffman a malíř

Vila Primavesi

Gustav Klimt. Dnes se ve vile nachází galerie a kavárna.

16

JEZUITSKÝ KONVIKT

Unikátní rekonstruované prostory barokního jezuitského konviktu dnes využívá Umělecké centrum Univerzity Palackého. Součástí budovy konviktu je kaple Božího Těla, jeden z nejhodnotnějších církevních barokních interiérů na Moravě s bohatou malířskou a sochařskou výzdobou. Nástropní freska je dílem barokního sochaře Jana Kryštofa Handkeho a přibližuje legendu o vítězství Jaroslava ze Šternberka nad Tatary v bitvě u Olomouce roku 1241. Tři

monumentální alegorické sochy – Naděje, Lásky a Víra – vytvořil sochař Filip Sattler.

17

KOSTEL PANNY MARIE SNĚŽNÉ

Univerzitní kostel, vysvěcený roku 1716, stavěli olomoučtí jezuité v letech 1712 až 1719 na místě někdejšího minoritského klášterního kostela. Schéma kostela vychází volně z prototypu římského jezuitského kostela Il Gesù, přímým inspiračním zdrojem architekta Michaela Josefa Kleina z Nisy byl pražský malostranský kostel svatého Mikuláše. Autorem portálu je kameník Václav Render, sochy na průčelí vytvořil David Zürn. Realizaci stavby prováděl olomoucký stavitel Lukáš Kleckel.

18

KAŠNA TRITONŮ

Kašna Tritonů vznikla po požáru města roku 1709. Původně stála v ústí ulic Ztracená, Ostružnická a Denisova. Na současné místo na náměstí Republiky byla přemístěna roku 1890. Kašnu zdobí dva vodní muži a dva delfíni nesoucí oválnou mušli, ze které vystupuje socha chlapce, Tritóna, krotícího mořské obludy. Tato kompozice nezapře inspiraci slavnou římskou fontánou

Gianlorenza Berniniho „del Tritone“ na Piazza Barberini.

Arcibiskupský palác

19

ARCIBISKUPSKÝ PALÁC

Olomoucký Arcibiskupský palác patří mezi významné raně barokní stavby na Moravě. Vznikl podle projektu italského architekta Filiberta Lucheseho na místě staršího renesančního paláce. Tvoří jej sedm dvoupatrových křídel obíhajících dva vnitřní obdélníkové dvory. Biskupská rezidence prošla mnoha přestavbami, kterých se účastnili přední evropsští architekti a malíři. V paláci, kde pobývalo mnoho významných panovnických návštěv, usedl na císařský trůn roku 1848 František Josef I.

TIP: *Nevynechejte návštěvu zrestaurovaného arcibiskupského paláce s průvodcem! Prohlídky se konají od května do září denně mimo pondělí od 10 do 17 hodin, v dubnu a říjnu pak pouze o víkendech a státních svátcích. Pro skupiny lze objednat prohlídku i na jiný termín.*

20 ! 📄

OLOMOUCKÝ HRAD

Na Václavském návrší dodnes přečkalo jen málo viditelných důkazů o významnosti a mohutnosti přemyslovského hradu, který byl postupem času překryt církevními budovami a katedrálou. Monumentálně stále působí pozůstatky hradu ze severovýchodní strany, kde se na skalnatém ostrohu vypínají kamenné hradby, pozůstatek obvodové zdi románského biskupského paláce s dochovanými sruženými okny, Okrouhlá věž a další budovy nesoucí hradní prvky. V sousedství dómu se nachází kaple sv. Anny, která v minulosti sloužila jako volební místo olomouckých biskupů a arcibiskupů. Dřívější kapitulní děkanství je dnes sídlem Arcidiecézního muzea.

21

DÓM SV. VÁCLAVA

Katedrála s dvouvěžovým průčelím patří neodmyslitelně k panoramatu města. Třetí věž, měřící

100,65 m, je nejvyšší na Moravě. Původně románskou baziliku vysvětil roku 1131 biskup Jindřich Zdík. Po požárech byla v průběhu 13. a 14. století přestavěna jako gotické trojlodí, na jižní straně později přibyla renesanční kaple sv. Stanislava. Pod presbytářem ze 17. století se nachází dvoupatrová krypta: horní patro slouží jako výstavní prostor, v dolním lze spatřit rakve olomouckých biskupů. Na oltáři při jednom z pilířů je umístěn relikvíár s ostatky sv. Jana Sarkandra, svatořečeného papežem Janem Pavlem II. v Olomouci roku 1995. Mezi lety 1883–1891 prošla katedrála novogotickou přestavbou dle návrhu Gustava Meretty.

Dóm sv. Václava

